

L'APUNT

Massa silencis, 15 anys després del 'Prestige'

Bernat Salvà

Quinze anys després d'haver vist la que va muntar el sector del cinema amb el *chapapote* i el no a la guerra de l'Iraq, era legítim esperar una gala dels Goya més reivindicativa, no només amb la igualtat de gènere. I si a algú li sembla que el govern del PP ha actuat bé a Catalunya, hi ha rapers –companys artistes, al cap i a la fi– jutjats i empresonats per haver criticat la monarquia, o

milers de refugiats morts al Mediterrani. Tothom és esclau de les seves paraules i amo dels seus silencis. Hi ha actors compromesos, cert. Però dissabte hi va haver massa silencis. Hauria anat bé un Bardem dient quatre coses al ministre de Cultura, com el febrer del 2003. En una gala presentada, per cert, per Alberto San Juan i Guillermo Toledo. Eren altres temps!

Josep Maria Miró prepara la seva primera obra a la sala Gran del TNC mentre signa un 'doblet' a la Sala Beckett ■ DAVID RUANO

(l'antic *Xino*) que es diu Kentucky és per la influència de la flota americana quan desembarcava al port de Barcelona. El març passat, vaig anar a l'Uruguai a la Comedia Nacional que celebrava 70 anys. La va fundar Margarida Xirgu en el seu exili de la Guerra Civil. No se li ha fet prou justícia a aquesta actriu. Els autors necessitem la complicitat dels actors. Avui, s'ha normalitzat, però és una sort que els actors triïn els nostres textos i no un Tennessee Williams. Xirgu va ser clau per posar en valor Lorca.

Els personatges es rebel·len durant l'escriptura?

Jo vaig prenent notes, primer, i m'apunto un tema. Després, plantejo el relat, l'anècdota i com estructurar-ho (el·lipsi, línia contínua, fragmentant-ho...). Quan escric la primera frase, sé tot el viatge. Ara, sempre pot passar que un personatge creixi enmig de l'escriptura o que aparegui una subtrama. Quan era periodista, havia de formular sis preguntes per completar una notícia (*what, who, where, when, why i how*) ara en tinc prou en respondre en *què* i el *com*.

El seu llenguatge és molt col·loquial, aparentment.

Sempre poso reptes al virtuosisme de l'actor. A *Olvídemonos...*, els dos pares es fan les rèpliques amb 300 preguntes; no es contesten mai. L'oratória parla molt de nosaltres. Som diferents si parlem amb monosíl·labs o amb subordinades.

Li agrada dirigir les seves obres?

Primer, m'hi vaig veure forçat per facilitar que entressin als teatres. Després, he descobert que m'agrada. Quan Albertí em va proposar fer una sala Gran, m'ho vaig prendre com un repte. Em deia que, quan tingués deu planes escrites, voldria dirigir-ho. Al cap d'un temps, em va dir que havia pensat que ho havia de dirigir algú altre. Li vaig dir que no, si no se sabia respectar el text. Quan em va dir que ho faria ell, ho vaig celebrar. Des de llavors, ja vaig escriure sense necessitat de pensar solucions escèniques. He escrit per a deu actors, he volgut que sigui coral amb molt d'equilibri amb les trames i que les històries siguin atractives per a l'espectador, sí, i també per a l'actor. ■

obra, *Nerium park*!

Olvídemonos... és una peça més íntima, en què no hi ha la seva habitual càrrega de discurs social, no?

Toni Casares va demanar a la directora Gabriela Izcovich que dirigís una peça d'un autor català. La directora em va encarregar l'obra dient que hi havia d'haver actors catalans i també argentins. Volia relacionar el dolor i els viatges.

Però com casa l'una amb l'altra?
El 2001, molts argentins van ve-

nir a Europa fugint del *corralito*. En el període 2008-2014, molts joves han marxat pel sistema socioeconòmic, a trobar oportunitats. Hi ha viatges contemplatius, existencials socioeconòmics. L'obra connecta molt amb la necessitat de marxar. També és una obra política però amb un relat íntim, emocional.

La producció anirà a Madrid i després potser també a l'Argentina.

Hi ha la porta oberta a presentar-la a l'Argentina i a l'Uruguai. Descubrim geografies comunes. Si a Barcelona hi ha un bar al Raval

Críticateatre

Jordi Bordes

Un detall del muntatge '*Olvídemonos de ser turistas*', acabada d'estrenar a la Sala Beckett ■ KIKU PIÑOL

Un ús col·lectiu

Olvídemonos de ser turistas

Directora: Gabriela Izcovich
Intèrprets: Eugenia Alonso, Lina Lambert, Esteban Meloni, Pablo Viña
26 de gener (fins al 25 de febrer) a la sala de baix de la Sala Beckett

Nerium Park

Director: Josep Maria Miró
Intèrprets: Roger Casamajor, Alba Pujol
1 de febrer (fins el 25) a la sala de dalt de la Sala Beckett

José Maria Miró construeix la peripècia dels seus personatges sempre enfocant la comunitat. Certament, en aquests dos treballs, que es poden veure aquests dies a la Sala Beckett, la col·lectivitat és absent. I aquest buit és el que desencadena la desesperació dels protagonistes.

A *Olvídemonos de ser turistas* una parella és incapaç de respondre les preocupacions dels altres. Hi ha una pregunta que els tenalla per dins. I que els transforma en uns turistes emocionals, detectius que s'atreveixen a ficar-se en llocs en què exposen la seva vulnerabilitat. Lina Lambert i Pablo Viña procuren entendre una desaparició, que sempre amaguen. Que els ha deixat incomplets i que els defineix

d'imperfectes. Però, humils, proven de trobar una resposta que cauteritzi la ferida. En el seu camí, troben ànimes caritatives (interpretades per Eugenia Alonso i Esteban Meloni) que els ajuden, els escolten i accepten sense que revelin secrets. És d'una humanitat tendra, uns personatges derrotats que generen una empatia afable en el públic.

Pel que fa a la revisita de *Nerium park*, Alba Pujol i Roger Casamajor dibuixen el perfil de l'absència: la dels veïns que haurien d'ocupar els pisos nous de trinxera de la urbanització i compartir piscina comunitària i la del jove que s'hi instal·la i que esdevé el company del jove, desorientat sense feina i comprovant que la seva companya es fa forta com a embarassada dins de la feina però que li flaquen les cames davant de la buidor. La seva soledat és percebuda com una alarma sorda angoixant, que els trasllada a un espai de vulnerabilitat. Els personatges de Miró prefereixen que els autobusos vagin plens per no haver-se de preguntar sobre les seves buidors. Quan els *colectivos* de la Panam van buits, cada revolt s'apropa més a l'abisme, al buit.